

ਮਨੋਜ ਬਜਾਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2018 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 56142

27 ਅਗਸਤ, 2021

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973— ਐੱਸ. 438 ਐੱਸ. 482 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ— ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860— ਐੱਸ. 420, 465, 467, 468, 471, 120B ਅਤੇ 201- ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਗਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਠੋਸ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਧਾਰ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ- ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ। 5 ਲੱਖ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਠੋਸ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 21)

CRM-M-56142-2018 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਨੋਦ ਘਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕਨਿਕਾ ਆਹੂਜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਡਵਰਡ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

CRM-M-22618-2019 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਦੁੱਗਲ।

ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸ੍ਰ. ਡੀ. ਏ. ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਮਨੋਜ ਬਜਾਜ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 482 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 348 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

06.10.2014 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420, 465, 467, 468, 471, 120-ਬੀ ਅਤੇ 201 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਭਾਵ, ਸ਼ਰਨ ਦਾਸ (ਜਵਾਬ ਨੰ. 2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 10.11.2014 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ਰਨ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੁਰਦਾਸ ਐਗਰੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਠਿੰਡਾ। ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਗੁਰਦਾਸ ਐਗਰੋ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟਿਡ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ (ਬੈਂਕ ਅਫਸਰਾਂ) ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ 6.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਿਮਿਟਿਡ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਬ੍ਰਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 4.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਬ੍ਰਾਂਚ ਫਗਵਾੜਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ 3.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿ. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਿਰਵੀ ਪਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 6.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। 19.12.2013 ਨੂੰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸਨ ਡੀ.ਜੀ.ਐਮ., ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ, ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਵਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਫੀ ਬੈਂਕ ਬੈਲੇਂਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀਆਨ ਸੈਪਲ ਹੋਟਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰਿਆ ਅਤੇ 20.12.2013 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਨੀਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਾ, ਚੀਫ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਵਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਸਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ।

ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

(4) Learned counsel for the petitioners have argued that as per

ਦਫ਼ਤਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਯੂਕੇ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ 31.12.2013 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਚਡੀਐਫਸੀ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ 1,99,28,545/- ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। RTGS ਰਾਹੀਂ ਐਕਸਿਕਸ ਬੈਂਕ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਲਿ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੈਂਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਵੱਰਵੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਖਾਸਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਾ, ਤਤਕਾਲੀ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ ਯੂਕੇ ਬੈਂਕ, ਐਮਸੀਬੀ ਸ਼ਾਖਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਚੰਦਰ ਕਾਂਤ ਗੁਟਪਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ (ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਯੂਕੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭਨੋਟ, ਕਿਰਨ ਭਨੋਟ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕੀਤੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਗੁਰਦਾਸ ਐਗਰੋ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਲਿਮਿਟਿਡ ਫਗਵਾੜਾ।

(3) ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਮਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ)। ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ

13.12.2013 ਦਾ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ-ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਝੂਠੇ ਉਲਝਣ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਐਸ.ਪੀ. (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ), ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਝੂਠਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ 09.02.2017 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰੋਧ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 07.04 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। 2017 ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ ਨੇ 09.08.2017 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-5) ਤੁਫ਼ਤੀਸ਼/ਜਾਂਚ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ੋਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ), ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਸਟਿਸ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 23.08.2017 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4)। ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਘਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਸੀਆਰਐਮ-ਐਮ-36860-2015 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22241 ਹੈ। (ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ) ਵਲੋਂ 10.10.2017 ਦੀ ਸੰਖਿਆ 374/5-ਏ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਡੀਐਸਪੀ (ਸਿਟੀ I), ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ 03.04.2019 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇਹ ਚੌਥੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਰਜੁਨ ਭਨੋਟ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ੀ-ਰਾਕੇਸ਼ ਭਨੋਟ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 99 ਮਿਤੀ 19.09.2014 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰ.8, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ.126 ਮਿਤੀ 22.10.2014 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਫਗਵਾੜਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤੀਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 126 ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 99 ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੈਂਡ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਦੁੱਗਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਕਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਕੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 6.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਿੰਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਕਿਸ਼ਤ 31.12.2013 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਐਸ.ਆਈ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਜਨ ਮਾਲ ਰਿਟੇਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਐਸ.ਆਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਆਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 20.04.2015 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਰਜਨ ਭਨੋਟ ਸਮੇਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅੱਗੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼.ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 09.02.2017 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ, ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ., ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਤੀ 03.04.2019 ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ

(9) Learned State counsel has drawn the attention of the Court

ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮਿਤੀ 10.10.2017 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 374/5-ਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸੱਚੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਪੂਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਰਾਏ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਦੇਸ਼ੀ ਅਰਜ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.08.2017 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-5) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ੋਨਲ-1 ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਸ.ਪੀ.

(10) ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 01.02.2018 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ- ਅਰਜ਼ਨ ਭਨੋਟ ਭਗੌੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ, ਚੰਦਰ ਕਾਂਤ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੁੱਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸਨ, ਨੀਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਾ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ 18.08.2021 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਘਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 25.02.2021 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ-10) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 13.11.2019 ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਲਾਸ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮਿਤੀ 25.02.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬੀਤ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੀਆਰਐਮ-ਐਮ-13132-2021 ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਨੂੰ

ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ।

(12) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ, ਫਗਵਾੜਾ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 6.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੂ. ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਫਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਚੈੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ 13.12.2013 ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ 2 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਭਨੋਟ ਦੁਆਰਾ CRM-25394-2021 ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਬਿਆਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਫੁਗਵਾੜਾ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ CWP-12961-2018 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 21.05.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ (ਅੰਕੜਾ P-4) ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ CWP 01.11.2021 ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਦੇਸ਼ੀ (ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(13) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੇਕੜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਮਿਤੀ 10.11.2014 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ (ਅਨੰਕਸ਼ਨ ਪੀ-8) ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਆਰਐਮ-ਐਮ-39285-2014 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਤੀ 21.11.2014 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਸੰਖਿਆ 43061-2014 ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਕਿਸਮਤ ਮਿਲੀ ਅਤੇ 31.08.2016 ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਰਜ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੇ CRM-M-37560-2016 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸੀ। ਨੂੰ ਵੀ 25.10.2016 ਨੂੰ ਲਿਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 348 ਮਿਤੀ 06.10.2014 (ਅੰਕੜਾ ਪੀ-1) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

(15) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਇੱਥੇ 04.04.2019 ਨੂੰ CRM-M-15464-2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ **ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੰਤਾ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ। ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ। ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ (ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 437 ਅਤੇ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ/ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।¹

(17) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ; ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ; ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੜਾਅ; ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਦਿ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰੰਦਲੀ ਹੈ।

(18) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੈਪਟਨ ਬੁੱਧੀਕੋਟਾ ਸੁਬਾ ਰਾਓ² ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:-

"8. ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਗੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੁੱਠ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਰੈਕੋਨੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973, ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪਰੋਸੀਜਰਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 22 ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛੇਕੜ, ਉਸਦੀ ਜੰਪਿੰਗ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾਂ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ।"

(19) ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ ਰੈਗੂਲਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਿਛਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣਿਕ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ਪੁਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਮਬੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਨਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 1989 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 375 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ-ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੱਥ-ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣਿਕ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਸਮੇਤ, ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇੱਕ ਜੰਜ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ”

(20) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ

ਉਰਫ਼ ਪੈਪੂ ਯਾਦਵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“16. ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਤੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟਕਲਾਂ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਤੁੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਪੂਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਵੇਖੋ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

(21) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਜੀਆਰ ਆਨੰਦ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ⁴ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਤਰੀ ਆਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

“6. ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਤੀਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਭਗੌੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(22) ਇੱਥੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, **ਰਾਣੀ ਡੁਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ** ⁵.

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ

⁴ 2021 SCC Online SC

176

⁵ 2017 (13) SCC 555

ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਠੋਸ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਹੁਣ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.02.2017 ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-3) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 23.08.2017 ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। -4) ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਸਟਿਸ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਅਗਸਤ-ਅਕਤੂਬਰ, 2016 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 09.02.2017 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 07.04.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਭਾਵ 06.12.2018 ਅਤੇ 13.05 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 2019, ਕ੍ਰਮਵਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਮਿਤੀ 07.04.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 09.02.2017 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਆਧਾਰ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ।

(25) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 23.8.2017 ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ FIR ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ 178 ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“ਹੁਣ, ਇਸਲਈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

1. ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ:

a. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਕੇਸਾਂ/ਐਫਆਈਆਰਜ਼ (ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ) ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ;

b. ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ

ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਹੋਣ;

2. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ, 1952 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, 05.04.2017 ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਵਧੀਕ ਮੁਖੀ ਸ.

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ"

(26) ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ/ਸਿਫਾਰਸ਼ ਮਿਤੀ 23.08.2017 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਿਸ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੱਥੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨੰਬਰ 1-79 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਥਿਤ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਨੱਥੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨੰਬਰ 1-79 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ, ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ/ਐਫਆਈਆਰ ਝੂਠੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਇਹ ਰਾਏ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।

(27) ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, (ਸਿਟੀ-1) ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਵਾਬ ਦਾ ਪੈਰਾ 6 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

ਅਧੀਨ:-

“6. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ: 6 ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਸ. ਨੇ ਖੁਦ, ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਝੂਠੇ ਹਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 2 ਰਾਹੀਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਐਸ.ਪੀ.(ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ANOTHER MEMBER (ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ) 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੈਂਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਹੋਰ ਜਾਂਚ।"

(28) ਰਾਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀ 09.02.2017 ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ/ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਘਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ-12961-2018 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 21.05.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 (ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 06.12.2018 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 21.05.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-4) ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਨੂੰ CRM-23552-2021 ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ 21.05.2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ।

(29) ਦੂਜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ CRM-M- 36860-2015 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 17.10.2015 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਭਾਵ 21.11 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 2014, ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 26.11.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਆਫ਼ ਮੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਿ CRM-M-43061-2014 ਰਾਹੀਂ ਦਾਇਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। 26.11.2015 ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕੋ ਹੀ ਧਿਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

18.1.2016 ਲਈ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ।

CrI ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫੁਟਕਲ 2014 ਦਾ ਨੰਬਰ M-43061।

ਅੰਤਰਿਮ ਆਰਡਰ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ CrI ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫੁਟਕਲ 2014 ਦਾ ਨੰਬਰ M-43061।

(30) ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ 31.08.2016 ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 17.12.2014 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਵਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(31) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਰਜ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੇ CWP-22241-2019 ਦੇ ਬਕਾਇਆ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੀਐਸਪੀ (ਸਿਟੀ-1) ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ 03.04.2019 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 374/5-ਏ ਮਿਤੀ 10.10.2017 ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਚੌਥੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭਾਵ ਸੀਆਰਐਮ-ਐਮ-56142-2018 ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਚੌਥੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ। ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“ (ਏ) ਕੀ ਮਿਤੀ 10.10.2017 ਦੀ ਸੰਖਿਆ 374/5 ਏ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਿਤੀ 03.04.2019 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-21) ਵਿੱਚ ਡੀਐਸਪੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਸਿਟੀ 1), ਬਠਿੰਡਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 374/5-ਏ ਮਿਤੀ

10.10.2017 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(B) ਕੀ ਆਈਜੀ ਰੋਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ?

(C) ਕੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(D) ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਾਨੀ, ਬਦਨਾਮ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ?

(32) ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਨੋਦ ਘਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ 10.10.2017 ਦੀ ਅਪਵਾਨਿਤ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(33) ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਘਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 10.10.2017 ਦੀ ਸੰਖਿਆ 374/5-ਏ ਵਾਲੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਜੇ ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਰੋਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

(34) ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 18.11.2019 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ-11) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 18.11.2019 ਨੂੰ ਵੀ, ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 13.11.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਰੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਝੂਠੇ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(35) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬ

ਜਨਰਲ ਐਫ਼ ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ.99 ਪਿਲਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 08.01.2020 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਾਇਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ 13.11.2019 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਮਨੋਰੰਜਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 18.11.2019 ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਜੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਸਲਈ, 18.11.2019 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖਦਸ਼ਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ।

(36) ਦੇਸ਼ੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਭਨੋਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ.99 ਮਿਤੀ 19.09.2014 ਅਤੇ 126 ਮਿਤੀ 22.10.2014 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਾਸਿੰਗ ਹਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(37) ਇਸ ਮੇੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਾਧੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਹੈ। ਚੈਪਟਰ XII, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਮੁਰਤੀਕਾਰ ਵਾਂਗ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। . ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(38) ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ। **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀਪੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਈਏਐਸ ਅਤੇ ਹੋਰ** ⁶ ਦੁਆਰਾ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"47. ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਉਹ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ, ਅੱਧੇ ਸੱਚ ਜਾਂ ਕੂੜ-ਕਰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਚ ਕੱਢਣਾ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਫਲ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਅਪਰਾਧ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਅਣਦੱਸੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ. ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੱਧੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਲੜੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਉਚਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮੁਢਲਾ ਧਿਆਨ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਹੱਲ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਵੱਲ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ, ਪਹਾੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਛਾਂਟਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਮਾਨੁਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

48. ਇਸ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, , ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਵਿਧਾ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਏ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਸੱਕੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੜਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਮੁਢਲੀ ਬੀਮਾ ਹੈ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਾਖ ਅਤੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ਕਾਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।”

(39) ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਪਾਅ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ **ਦੀਨੂਭਾਈ ਬੰਘਾਭਾਈ ਸੇਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁷ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਸੀ ਡਬਲਯੂ.ਐਨ. ਚੰਢਾ ਨੂੰ ਆਰ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਟਰ ਰੈਗੂਲਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ:

⁷ 2014 (4) SCC

"89. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ) ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਂਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਗਾਊ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। . ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਂਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇਸਦੇ ਆਕਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

92. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 173 (ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 2) ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਅਗਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜ-ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

98. ਜੇਕਰ ਹਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬੇਜਾਨ, ਬੇਹੁਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ”

(40) ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪੂਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ **ਜੇਏਸੀ ਸਲਦਾਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ** ⁸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"25. ਅਪਰਾਧ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਕੱਟ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਬੱਧ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਲਿਆਉਣਾ ਇਸ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਕਰਤੱਵ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਇਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਡ ਦੇ s.190 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਕੰਮ s.173(8) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਰਾਧ ਖੋਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ (1) ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਮੇਲ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਕੇਵਲ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ s.491 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ।"

26. ਨਿਆਂਇਕ ਕ੍ਰਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(41) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਜਾਂ ਛੁਪਾ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਬੇਬੁਨਿਆਦ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਣਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਢਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਮਿਸਾਲੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(42) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੈਕ ਹਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਪਹੁੰਚ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ 07.04.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 374/5-ਏ ਮਿਤੀ 10.10.2017 ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ-ਅਕਤੂਬਰ, 2016 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 06.12.2018 ਅਤੇ 13.05.2019 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, 10.10.2017 ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ 03.04.2019 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(43) ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਜਾਂਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਉਰੋ ਨੂੰ ਟਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਧਾਰਨ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਐਮ ਕੇ ਕੁਸ਼ਲੱਪਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।** ਬਨਾਮ **ਕੇਜੇਜਾਰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“7. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪੁਰਬਨਾ ਕੇਵਲ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਬੀਆਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੀਬੀਆਈ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(44) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੀਜੀਆਈਐਮਈਆਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ) ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ 5-5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ

ਨੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਜਾਂਚ ਤੁਰੰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਉਰੋ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ

ANOTHER (*Manoj Bajaj, J.*)

ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਮਿਤੀ 13.08.2019 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਸਹਿ- ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

ਸੁਮਤੀ ਜੰਡ ਡਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ